

Plan Odnowy Miejscowości Gulczewo i Gulczewko na lata 2015-2020

Wrocław – Wrzesień, 2014

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Charakterystyka sołectwa Gulczewo - Gulczewko.....	4
2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.....	10
3. Ocena mocnych i słabych stron.....	11
4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną.....	14
5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych.....	16
Spis rycin.....	18
Spis tabel.....	18

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości to dokument strategiczny, niezwykle istotny z punktu widzenia rozwoju najmniejszych jednostek administracyjnych, czyli sołectw bądź nawet pojedynczych wsi. Jego waga wynika jednak nie tylko z faktu, że wykorzystuje się go przy aplikowaniu o środki unijne (a jak wiadomo, w związku z nową perspektywą finansową, jest to temat szczególnie aktualny).

Programowanie rozwoju lokalnego to sprawa bardzo ważna, a przede wszystkim skomplikowana. Wszystkie jednostki funkcjonują w warunkach ogromnej konkurencji, a jednocześnie zmuszone są reagować na ciągle zmieniające się warunki otoczenia. Stąd tak istotne jest, aby wszelkie dokumenty strategiczne, a więc również Plany Odnowy Miejscowości, były na bieżąco aktualizowane i uwzględniały właśnie te zmieniające się okoliczności zewnętrzne i wewnętrzne. Tylko w takiej sytuacji władze lokalne będą w stanie wykorzystać pojawiające się szanse rozwojowe i zapobiec (lub przynajmniej znacząco ograniczyć) zagrożeniom.

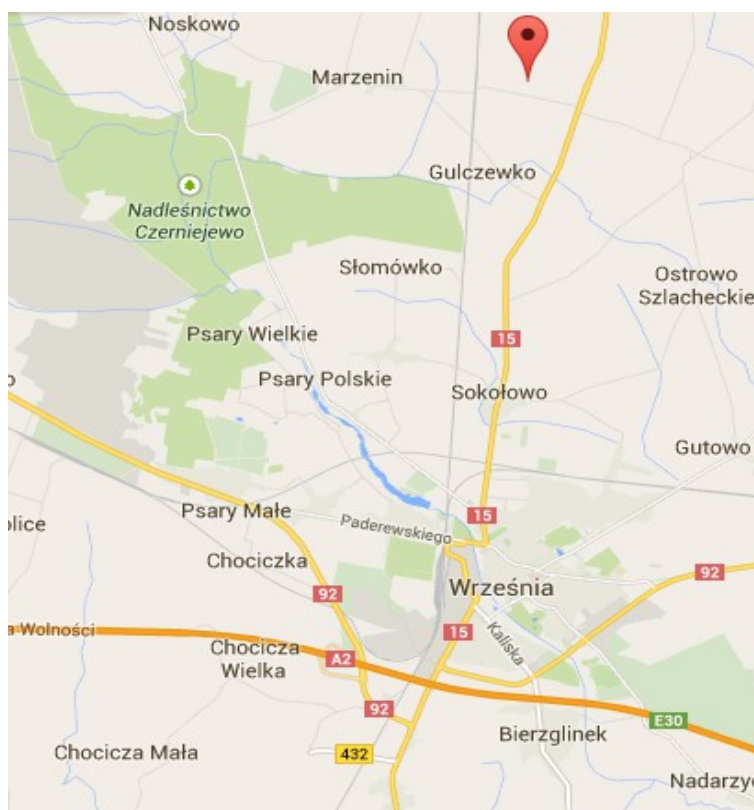
Poza znaczeniem czysto finansowym, Plany Odnowy Miejscowości spełniają funkcję integracyjną, sprzyjają budowie tożsamości lokalnej oraz poczucia współodpowiedzialności za swoje miejsce. Należy zatem podkreślić, że Plan Odnowy Miejscowości Gulczewo i Gulczewko ma charakter partycypacyjny i tworzony był przy udziale mieszkańców miejscowości. To bowiem mieszkańcy najlepiej znają swoją miejscowość, są w stanie określić jej niedostatki oraz atuty, a jednocześnie tylko w taki sposób można było zagwarantować, że dokument będzie odpowiadał rzeczywistości na ich potrzeby.

1. Charakterystyka sołectwa Gulczewo - Gulczewko

Sołectwo Gulczewo - Gulczewko leży w gminie Września, powiecie wrzesińskim, województwie wielkopolskim. Jest jednym z 33 sołectw gminy. Przed reformą samorządową sołectwo należało do województwa poznańskiego.

Gulczewko przecina droga gminna nr 411534P relacji Marzenin – Gulczewko. Przez Gulczewo natomiast biegnie droga powiatowa nr 2947P relacji Gulczewo – Noskowo. Obie wsie leżą przy drodze krajowej nr 15.

Sołectwo przecina również turystyczna trasa rowerowa prowadząca dookoła Powiatu Wrzesińskiego (szlak niebieski) i licząca 176,2 km.

Ryc. 1 Położenie Gulczewa
Źródło: <https://www.google.pl/maps/>

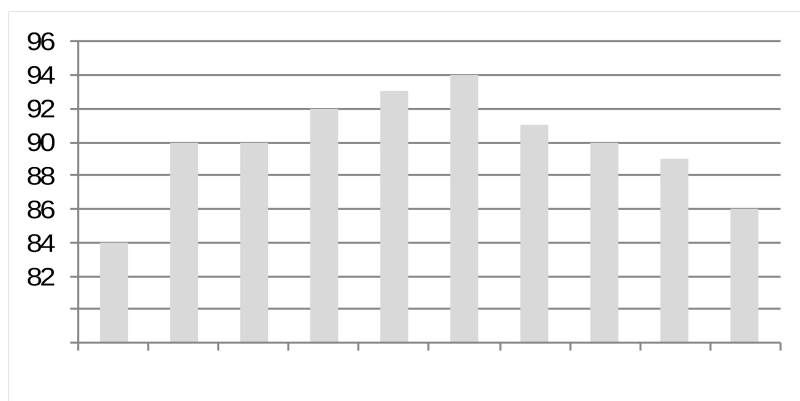

Ryc. 2 Położenie Gulczewka
 Źródło: <https://www.google.pl/maps/>

Sołectwo objęte jest planem zagospodarowania przestrzennego. Plan dotyczy terenów w Gulczewku. Gmina Września w 2014 roku ogłosiła przetarg na budowę sieci wodociągowej dla obu miejscowości.

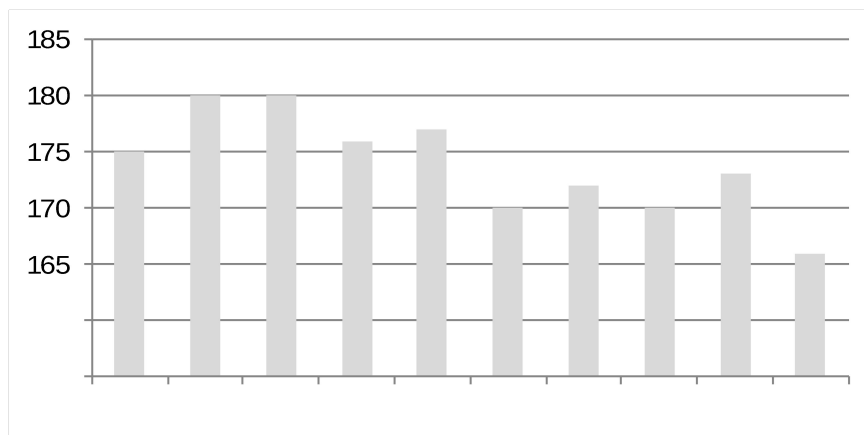
Dzieci z terenu Gulczewa i Gulczewka uczęszczają do Samorządowej Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Marzeninie, młodzież zaś do gimnazjum w tej samej miejscowości.

W Gulczewku w 2013 roku mieszkało 86 osób. Od 2009 roku liczba mieszkańców wsi spada, w porównaniu jednak do 2004 roku nieznacznie się zwiększyła.

Ryc. 3 Ludność Gulczewka w latach 2004 – 2013
 Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni

W Gulczewie w 2013 roku mieszkało 166 osób. Jest to najmniejsza liczba mieszkańców od 2004 roku.

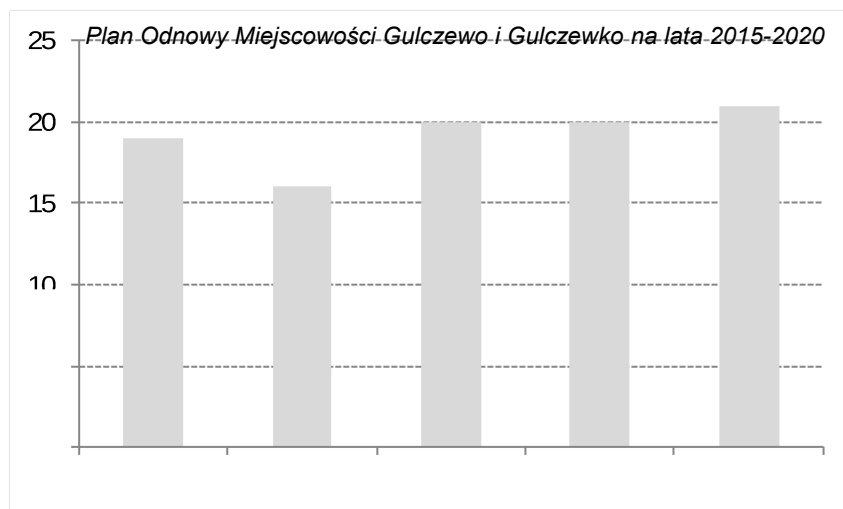
Ryc. 4 Ludność Gulczewa w latach 2004 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni

W Krajowym Rejestrze Sądowym nie ma zarejestrowanych żadnych przedsiębiorstw ani organizacji pozarządowych z terenu Gulczewa. Należy jednak pamiętać, że KRS nie dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Według Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na terenie Gulczewa działają trzy podmioty gospodarcze i są to: Elektrotechnika Instalacji Elektrycznej Dawid Mikołajczak, Ip Parts Piotr Futerski, Owczarzak Jarosław Taksówka Osobowa.

Podobnie jest w Gulczewku - nie ma na terenie wsi przedsiębiorstw ani organizacji pozarządowych. Według Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na terenie Gulczewka funkcjonuje jeden podmiot gospodarczy i jest to: Duet Plus Katarzyna Promelska.

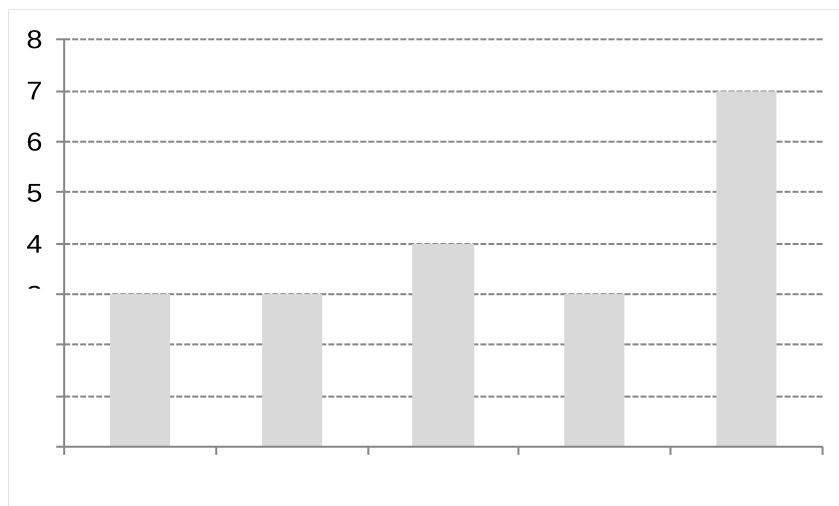
W Gulczewie bezrobotnych w 2013 roku było 21 na 166 mieszkańców, to największa liczba od 2009 roku.

Ryc. 5 Bezrobotni w Gulczewie w latach 2009 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni

W Gulczewku natomiast w 2013 roku było 7 bezrobotnych na 86 mieszkańców. W latach 2009 – 2012 liczba osób bez zatrudnienia nie przekraczała 4.

Ryc. 6 Bezrobotni w Gulczewku w latach 2009 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy we Wrześni

Przez sołectwo regularnie przejeżdżają autobusy komunikacji zbiorowej przewoźnika PKS Gniezno.

W Gulczewie znajduje się pałac z końca XIX wieku. Budynek otacza park o powierzchni ok. 2,9 ha. W latach 70. przeprowadzono remont budynku. Park natomiast był przekształcany dwukrotnie pod koniec XIX i na początku XX wieku. Ponadto na całość zespołu pałacowo - parkowego składa się stróżówka, ogrodzenie z bramą, folwark z oborą i jałownikiem z 1875 roku, stodoła i magazyn z 2 poł. XIX wieku, magazyn zbożowy z 1880 r., kurnik z końca XIX wieku oraz domy: dwojak,

dwa trojaki i czworak z XIX wieku¹. Dwór zawiera elementy neoklasycystyczne. Wieś w XIX wieku należała do rodziny Kamińskich, następnie przeszła w ręce niemieckie, w 1939 roku właścicielem ziem był Felix Leischer².

Miejscowość otaczają sady należące w czasach komunizmu do PGR w Sokołowie. Drzewa rosły tu wówczas na powierzchni ok. 150 ha³. Obecnie największa powierzchnia sadów z całego terenu gminy Września znajduje się w Gulczewie i Gulczewku. Na terenie wsi jest też boisko sportowe – LZS Gulczewo.

Ryc. 7 Pałac w Gulczewie
Źródło: <http://upload.wikimedia.org/>

W Gulczewku mieści się zespół dworski z: dworem z 1910 roku, oborą z 4 ćw. XIX wieku, bramą z XIX wieku oraz parkiem krajobrazowym z początków XIX wieku.

¹ Gulczewo za: [[http://pl.wikipedia.org/wiki/Gulczewo_\(wojew%C3%B3dztwo_wielkopolskie\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Gulczewo_(wojew%C3%B3dztwo_wielkopolskie))]

² Pałac w Gulczewie za: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Pa%C5%82ac_w_Gulczewie]

³ Gulczewo za: [[http://pl.wikipedia.org/wiki/Gulczewo_\(wojew%C3%B3dztwo_wielkopolskie\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Gulczewo_(wojew%C3%B3dztwo_wielkopolskie))]

Ryc. 8 Dwór w Gulczewku – widok od strony ogrodu
Źródło: <http://upload.wikimedia.org/>

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Każda jednostka terytorialna, w tym także wieś czy sołectwo opiera swój rozwój na posiadanych zasobach, które je wyróżniają i mogą stanowić potencjał dla kreowania działań w zakresie odnowy czy rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na rzecz sołectwa pozwoliła zagregować zasoby w trzy podstawowe grupy:

Zasoby przyrodnicze i historyczne

- zespół pałacowy w Gulczewie (rej zabytków nr 1732/A z 30.04.1975),
- park krajobrazowy w zespole dworsko – folwarcznym (rej zabytków nr 1732/A z 30.04.1975),
- dwór w Gulczewku z pocz. XX wieku,
- park krajobrazowy przy dworze w Gulczewku,
- sady (największa powierzchnia w gminie)

Zasoby infrastruktury technicznej

- drogi gminne,
- droga krajowa nr 15,
- sieć wodociągowa.

Zasoby infrastruktury społecznej i kapitał społeczny

- boisko sportowe LZS Gulczewo.

3. Ocena mocnych i słabych stron

W etapie diagnostycznym poprzedzającym określenie celów i zadań bardzo pomocną i często stosowaną metodą pozyskiwania danych i lepszego poznania jednostki jest analiza SWOT. Jej nazwa stanowi akronim angielskich słów:

- **S**trengths (mocne strony),
- **W**eaknesses (słabe strony),
- **O**pportunities (szanse),
- **T**hreats (zagrożenia)

Tabela 1 Schemat analizy SWOT

		charakter oddziaływania czynnika	
		pozytywny	negatywny
czynniki	miejsce występowania wewnętrzne	S silne strony	W słabe strony
	miejsce występowania zewnętrzne	O szanse	T zagrożenia

Źródło: „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”

Czynniki wewnętrzne ze względu na ich charakter oddziaływania dzielimy na:

- mocne strony czyli atuty (czynniki wewnętrzne pozytywne) miejscowości to zjawisko bądź zasoby pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju jednostki, na które bezpośredni wpływ ma sama gmina (mieszkańcy, instytucje, władze samorządowe);
- słabe strony (czynniki wewnętrzne negatywne) to zjawisko bądź deficyty ograniczające możliwości rozwoju sołectwa, na które bezpośredni wpływ ma sama jednostka.

Podobnego podziału dokonać można analizując potencjalny wpływ czynników zewnętrznych. Szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne) to zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabiają zagrożenia. Zagrożenia (czynniki zewnętrzne negatywne) – to wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery rozwoju jednostki, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. O ile możliwość kreowania mocnych stron i niwelowania jest w zasięgu naszych możliwości – możemy podejmować określone decyzje, o tyle zarówno na szanse jak i zagrożenia nie mamy wpływu występują one w otoczeniu i na ich występowanie mają wpływ inne podmioty. Możemy je jednak wykorzystywać i dostosowywać się.

W efekcie prac przeprowadzonych w trakcie warsztatów z mieszkańcami i liderami lokalnymi otrzymano cztery listy: silnych stron sołectwa (takich, które należy wzmacniać), słabych stron (takich, które trzeba niwelować), szans (tych, które należy wykorzystywać), oraz zagrożeń (tych, których należy unikać).

W wyniku warsztatów przeprowadzonych z przedstawicielami sołectwa otrzymano następujący obraz sołectwa Gulczewo – Gulczewko.

Mocne strony:

- sieć wodociągowa,
- położenie przy drodze krajowej nr 15,
- sady,
- zespół dworski w Gulczewku,
- zespół pałacowy w Gulczewie,
- boisko LZS Gulczewo.

Słabe strony

- zły stan dróg,
- brak kanalizacji
- brak chodników,
- brak oświetlenia,
- brak świetlicy,

Szanse:

- możliwość pozyskania środków zewnętrznych w ramach nowej perspektywy finansowej UE,
- promocja wsi poza województwem wielkopolskim,
- turystyczny, niebieski szlak rowerowy,
- dobre skomunikowanie z Wrześnią.

Zagrożenia:

- duża konkurencja w ubieganiu się o środki zewnętrzne.

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia aktywizujące społeczność lokalną

Sołectwo Gulczewo - Gulczewko jest stosunkowo małą jednostką pomocniczą gminy. Atutem obu wsi jest położenie – przy drodze krajowej nr 15. Po realizacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury technicznej oraz wybudowaniu zaplecza społecznego dla mieszkańców, sołectwo będzie mogło konkurować z większymi miejscowościami wiejskimi z terenu gminy Września. Nie należy zapominać o zasobach turystycznych wsi, które mogą przyciągnąć miłośników historii i architektury. Zintegrowana społeczność sołectwa działać może na rzecz Gulczewa i Gulczewka i promocji sołectwa poprzez organizację imprez okolicznościowych, udział w różnego rodzaju wydarzeniach rozrywkowo – kulturalnych.

W celu osiągnięcia wymiernych i pozytywnych efektów rozwojowych proponuje się realizację następujących kierunków działań:

POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I GOSPODAROWANIA POPRZECZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
--

Ważną inwestycją dla poprawy jakości życia mieszkańców sołectwa jest wykonanie remontu dróg w obu wsiach. Ich stan wymaga poprawy tym bardziej, że drogi te łączą obie miejscowości z ważną trasą – drogą krajową nr 15. Konieczna jest również budowa chodników, które obecnie znajdują się tylko przy drodze krajowej. Powinny powstać również przy szosach lokalnych – jako inwestycja w bezpieczeństwo i poprawę jakości życia mieszkańców. Obok budowy chodników, konieczne jest oświetlenie obu wsi.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
--

Wśród inwestycji, które należałoby zrealizować dla sołectwa należy zaadaptować miejsce na świetlicę wiejską. Świetlica bowiem stanowi centrum życia społecznego lokalnej wspólnoty wiejskiej. Na terenie sołectwa znajduje się boisko LZS Gulczewo, które można przekształcić w boisko wielofunkcyjne. Takie miejsce stworzyłoby warunki do spędzenia czasu wolnego dla młodzieży i dzieci. Boisko mogłoby stać się także miejscem do organizacji imprez okolicznościowych.

Mieszkańcy sołectwa w przyszłości utworzyć mogą organizację społeczną, promującą obie miejscowości i działającą na rzecz integracji mieszkańców Gulczewa i Gulczewka. Formalne działanie takiej organizacji pozwoliłoby mieszkańcom na staranie się o różnego rodzaju środki zewnętrzne na projekty edukacyjne i integracyjne.

5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

W ramach planowanych kierunków rozwoju w miejscowościach Gulczewo i Gulczewko przewiduje się realizację następujących przedsięwzięć.

Tabela 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Zadanie	Opis przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Termin realizacji	Planowane źródła finansowania
POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I GOSPODAROWANIA POPRZECZ ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ				
Budowa sieci kanalizacyjnej	Podłączenie Gulczewa do sieci kanalizacyjnej	3000000 zł	2016 - 2021	Środki własne gminy, środki unijne
Budowa chodników	Wykonanie chodników w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców	100 000 zł	2015-2021	Środki unijne, środki własne gminy
Remonty dróg	Wykonanie niezbędnych prac w celu poprawy stanu ciągów komunikacyjnych w sołectwie	150 000 zł	2016 – 2021	Środki unijne, środki własne gminy
Oświetlenie wsi	Wykonanie oświetlania w miejscowości na rzecz poprawy bezpieczeństwa	100 000 zł	2017	Środki unijne, środki własne gminy
ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW				

Przebudowa boiska	Przebudowa LZS Gulczewo na boisko wielofunkcyjne	75 000 zł	2017 – 2018	Środki unijne, środki własne gminy, Ministerstwo Sportu i Turystyki
Świetlica	Adaptacja budynku z terenu sołectwa na świetlicę	500 000 zł	2016-2017	Środki unijne, środki własne gminy,

Źródło: opracowanie na podstawie wniosków inwestycyjnych

Spis rycin

Ryc. 1 Położenie Gulczewa.....	4
Ryc. 2 Położenie Gulczewka.....	5
Ryc. 3 Ludność Gulczewka w latach 2004 – 2013.....	5
Ryc. 4 Ludność Gulczewa w latach 2004 – 2013.....	6
Ryc. 5 Bezrobotni w Gulczewie w latach 2009 – 2013.....	7
Ryc. 6 Bezrobotni w Gulczewku w latach 2009 – 2013.....	7
Ryc. 7 Pałac w Gulczewie.....	8
Ryc. 8 Dwór w Gulczewku – widok od strony ogrodu.....	9

Spis tabel

Tabela 1 Schemat analizy SWOT.....	11
Tabela 2 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych.....	16

Przewodniczący Rady Miejskiej we Wrześni
/-/Waldemar Grześkowiak